

Наставно-уметничко-научном већу
Факултета музичке уметности у Београду

Сенату
Универзитета уметности у Београду

Извештај Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације
ЈУЕННИНГ ЦАНГ
КОНТЕКСТУАЛИЗАЦИЈА И КРИТИЧКО ИСТРАЖИВАЊЕ МУЗИЧКО-
КУЛТУРНИХ РЕЛАЦИЈА ИЗМЕЂУ НР КИНЕ И Р. СРБИЈЕ У ПЕРИОДУ ОД 1955.
ДО 2020. ГОДИНЕ

Уводно образложење

(хронологија докторске дисертације)

ЈУЕННИНГ ЦАНГ пријавила је тему бр. 01-14/5-22 од 11. марта 2022. године под називом: „**КОНТЕКСТУАЛИЗАЦИЈА И КРИТИЧКО ИСТРАЖИВАЊЕ МУЗИЧКО-КУЛТУРНИХ РЕЛАЦИЈА ИЗМЕЂУ НР КИНЕ И Р. СРБИЈЕ У ПЕРИОДУ ОД 1955. ДО 2020. ГОДИНЕ**“

На основу предлога Катедре за музикологију године Наставно-уметничко-научно веће Факултета од 10. марта 2022. године Веће Факултета на седници од 16. марта 2022. године донело је одлуку бр. 01-647/22 од 21. марта 2022. године о именовану Комисије за оцену научне заснованости теме докторске дисертације Јуеннинг Цанг.

Састав Комисије за оцену научне заснованости теме докторске дисертације Јуеннинг Цанг био је следећи:

др ИВАНА ПЕРКОВИЋ, редовни професор ФМУ, предложени ментор,

др МАРИЈА МАСНИКОСА, ванредни професор ФМУ,

др ЈАНГ ЂИЈУХУА, редовни професор Музичког конзерваторијума Џеђијанг, Кина.

Комисија је саставила позитиван Извештај о оцени испуњености услова за стицање доктората и научне заснованости теме докторске дисертације Јуеннинг Цанг (бр. 01-858/22 од 12. априла 2022) који је Наставно-уметничко-научно веће Факултета, на седници одржаној 13. априла 2022. године, усвојило Одлуком бр. 01-869/22.

На седници Сената Универзитета уметности 7/244 од 12. маја 2022. године одобрен је рад на изради докторске дисертације и именован ментор – др ИВАНА ПЕРКОВИЋ, редовни професор ФМУ и коментор др Јанг Ђијухуа, редовни професор Музичког конзерваторијума Џеђијанг, Кина

На основу обавештења ментора и предлога Катедре за музикологију бр. 01-2196/22 од 28. октобра 2022. године, Наставно-уметничко-научно веће Факултета музичке уметности на седници одржаној 2. новембра 2022. године донело је одлуку бр. 01-2355/22 од 7. новембра 2022. године о именовању Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације **ЈУЕННИНГ ЦАНГ** под називом: „**КОНТЕКСТУАЛИЗАЦИЈА И КРИТИЧКО ИСТРАЖИВАЊЕ МУЗИЧКО-КУЛТУРНИХ РЕЛАЦИЈА ИЗМЕЂУ НР КИНЕ И Р. СРБИЈЕ У ПЕРИОДУ ОД 1955. ДО 2020. ГОДИНЕ**“, у саставу:

др **ИВАНА ПЕРКОВИЋ**, редовни професор Факултета музичке уметности у Београду, ментор;

др **ЈАНГ ЂИЈУХУА**, редовни професор Музичког конзерваторијума у Џеђијангу (Кина), коментор;

др **МАРИЈА МАСНИКОСА**, редовни професор Факултета музичке уметности у Београду, председник Комисије

др **ИВАНА МИЛАДИНОВИЋ ПРИЦА**, доцент Факултета музичке уметности у Београду,

др **ЈОВАН ЧАВОШКИ**, виши научни сарадник Института за новију историју Србије.

Сем овог уводног образложења, Извештај Комисије садржи: биографске податке о кандидаткињи и списак њених научних и стручних референци, анализу, критички увид у докторску дисертацију и оцену њених резултата, као и закључак Комисије.

Биографски подаци о кандидаткињи

Јуеннинг Цанг [Yuanning Zhang] рођена је у покрајини Анхуеј (Кина) 1994. године. Временом је постигла запажене успехе у бављењу музиком, сходно систему музичког образовања у НР Кини. Пре уписа на основне студије, стекла је опште образовање у гимназији. Године 2012. уписала је основне студије у Школи музике при Нормалном универзитету Анхуеј, са одлично положеним пријемним испитом. Дипломирала је са звањем „Изванредан дипломирани студент“ у јуну 2016. године, што јој је, уз додељено звање „Кинески дипломирани студент са изузећем од пријемног испита“, пружио ретку и високо вредновану могућност да настави школовање у својој земљи без полагања пријемног испита за високе студије у области музике. У септембру 2016. уписала је студије музикологије на Музичком конзерваторијуму у Цеђангу, под менторством музиколога и музичког педагога Јанга Ђиухуе [Yang Jiuhua]. У јуну 2019. године стекла је „диплому са заслугама“ и додељено јој је звање „Одличан дипломирани студент“. У септембру исте године положила је пријемни испит за докторске академске студије музикологије на Факултету музичке уметности Универзитета уметности у Београду, као прва на ранг листи (94.75/100). Тако је постала први азијски докторанд у историји Факултета музичке уметности у Београду.

Од када је уписала основне студије на Нормалном универзитету Анхуеј 2012. године Јуеннинг Цанг добила је бројне награде – стипендију *Цу Ђингвен* [Zhu Jingwen], стипендију *Жунгџи* [荣芝], стипендију прве класе, као и више признања: „Заслужни студент“, „Напредни појединац на летњој пракси“, „Напредни појединац на уметничкој пракси“. Њен дипломски рад *Композиционе карактеристике Дебисијеве соло песме – „Три песме Стефана Малармеа“* [《德彪西艺术歌曲的创作特征---三首马拉美的诗》] добио је другу награду на универзитетском такмичењу за најбољи дипломски рад. Касније, захваљујући изванредним резултатима постигнутим на основним студијама, примљена је на мастер студије Конзерваторијума у Цеђијангу, такође без пријемног испита.

Током мастер студија Јуеннинг Цанг је била посвећена личном професионалном усавршавању, као и волонтерском раду. Била је ангажована као волонтер на великим међународним и домаћим конференцијама и настојала је да буде марљива у сопственом

напретку, дајући значај учењу енглеског језика и професионалним активностима.

У октобру 2018. године, одобрен јој је, као студенту на размени на Факултету музичке уметности Универзитета уметности у Београду, боравак на студијама музикологије у Србији у трајању од једног семестра. По повратку у Кину, успешно је одбранила мастер рад са темом *Представљање „кинеских елемената“ у западној музици XIX века* [《19 世纪西方音乐中“中国元素”的呈现》] и завршила мастер студије као један од најбољих студената. Од тада, Јуеннинг Џанг вредно ради на савладавању српског језика, изучавајући га систематски као трећи језик.

Јуеннинг Џанг активно сарађује са домаћим и страним часописима још од мастер студија. Објавила је низ чланака у *Ganlan Classical Music Journal* (на кинеском језику): „Са Шопеном, пољска народна музика је боља“ [有了肖邦, 波兰民族音乐更伟大]; „Зашто је Шопен био под снажним утицајем Баха и белканта“ [肖邦为何深受巴赫与美声影响?], „Ко су била три учитеља која су утицала на Шопенов живот?“ [影响肖邦一生的三位恩师是谁?]; „Шопен је, као и Паганини, волео само своје инструменте“ [肖邦与帕格尼尼一样只爱自己的乐器].

Она је један од чланова тима главног уметничког пројекта „Истраживање извођачке уметности кинеске инструменталне музике“ [中国器乐表演艺术研究] које је покренуло Министарство просвете Народне републике Кине, под вођством Јанга Ђијухуе. У јануару 2020. године, њен чланак „Теоријски написи западних аутора XIX века о кинеској музици“ [Theoretical Writings on Chinese Music by Westerners in the 19th century] прочитан је на међународном скупу *Омладински научни форум за музику и игру* [Young Scientific Music and Dance Forum], који је организовао Нови бугарски универзитет [New Bulgarian University]; рад је публикован у годишњем издању часописа *Омладински научни форум за музику и игру 2022. године* [Young Scientific Forum for Music and Dance]. Њен рад „Анализа статуса и рецепције кинеског класичног виолинског концерта *Лептири љубавници*“ [The Analysis of Status and Reception of Chinese Classical Violin Concerto *Butterfly Lovers* in Serbia] прочитан је на VIII националној научној конференцији са међународним учешћем *Балкан Арт Форум 2020* (БАРТФ 2020) и такође је публикован. У 2021. години објавила је чланак у кинеском часопису *Студије музике културе* [Music Culture Studies] бр. 2, под називом „Западни теоријски написи о кинеској музици у XIX веку: *Кинеска музика* Ј. Алста и госпође Тимотија Ричарда“ [《19 世纪西人关于中国音乐的理论著述：以阿里嗣与李提摩太夫

人的〈中国音乐〉为例》]; коаутор је чланка са својим ментором на докторским студијама, проф. Иваном Перковић „Музика као средство културне комуникације између Кине и Србије: академска размена у наступ(и) хора *Колегијум музикум* у Кини“ [Music as a Tool for Cultural Communication between China and Serbia: The Academic Exchange and the Performance(s) of the *Collegium Musicum* Choir in China], који је публикован у *Зборнику Матице српске за сценске уметности и музику* бр. 66, истакнутом националном часопису категорије М51. Њен чланак „Academic Music Composition between China and Serbia under the China - Central and Eastern Europe Policy: Composer Branka Popović’s two works on Chinese music” прочитан је на XVII међународној научној конференцији *Српски језик, књижевност, уметност* (Крагујевац, 18-19. октобар 2022) и биће објављен у априлу 2023. године.

Главно истраживачко интересовање Јуеннинг Цанг усмерено је ка музичкој историографији – превасходно историји западне музике и, делимично, историји кинеске уметничке и традиционалне музике. Размена између кинеске и западне музике такође је у фокусу њених интересовања и тиче се питања музике и крос/интер/транскултуралности. Предложена тема њене докторске дисертације односи се на културно-музичке размене између Кине и Србије.

Списак објављених радова кандидаткиње

- Zhang Yuanning. With Chopin, Polish Folk Music is Greater. *Ganlan Classical Music Journal*, July 2019 (на кинеском језику). Наслов у оригиналу: 《有了肖邦, 波兰民族音乐更伟大》 橄榄古典音乐, 2019.07.
- Zhang Yuanning. Why was Chopin Deeply Influenced by Bach and the Bel Canto? *Ganlan Classical Music Journal*, July 2019 (на кинеском језику). Наслов у оригиналу: 《肖邦为何深受巴赫与美声影响》 橄榄古典音乐, 2019.07.
- Zhang Yuanning. Who were the Three Teachers that Influenced Chopin’s Life? *Ganlan Classical Music Journal*, July 2019 (на кинеском језику). Наслов у оригиналу: 《影响肖邦一生的三位恩师是谁?》 橄榄古典音乐, 2019.07.
- Zhang Yuanning. Chopin, like Paganini, Loved Only His Instruments. *Ganlan Classical Music Journal*, July 2019 (на кинеском језику). Наслов у оригиналу: 《肖邦与帕格尼尼一样只爱自己的乐器》 橄榄古典音乐, 2019.07.

- Zhang Yuanning. Theoretical Writings on Chinese Music by Westerners in the 19th Century. *Young Scientific Music and Dance Forum: Conference with International Participants*. (15), 2022-01-16, 189–214.
- Zhang Yuanning. The Analysis of Status and Reception of Chinese Classical Violin Concerto *Butterfly Lovers* in Serbia. У: Сања Девећ (уред.) *Уметност и култура данас: Иновативни приступи у уметности. Зборник радова са научног скупа (Ниш, 9–10.10.2020.)*, Универзитет у Нишу, Факултет уметности; САНУ Огранак у Нишу, 2021, 219–236.
- Zhang Yuanning. *Western Theoretical Writings on Chinese Music in 19th Century: 'Chinese Music' written by J. A. Aalst and Mrs Timothy Richard*. *Music Culture Studies*, 2, 2021 (на кинеском језику). Наслов у оригиналу: 《19 世纪西方关于中国音乐的理论著述---以阿里嗣与李提摩太夫人的〈中国音乐〉为例》音乐文化研究, 2021 年第 2 期.
- Zhang Yuanning, Ivana Perković. Music as a Tool for Cultural Communication between China and Serbia: The Academic Exchange and the Performance(s) of the Collegium Musicum Choir in China, *Зборник Матице српске за сценске уметности у музику*, 2022, 66, 87–107.

Анализа докторске дисертације

Докторска дисертација Јуеннинг Џанг (касније и кандидаткиња, ауторка), под насловом *КОНТЕКСТУАЛИЗАЦИЈА И КРИТИЧКО ИСТРАЖИВАЊЕ МУЗИЧКО-КУЛТУРНИХ РЕЛАЦИЈА ИЗМЕЂУ НР КИНЕ И Р. СРБИЈЕ У ПЕРИОДУ ОД 1955. ДО 2020. ГОДИНЕ*, састоји се из десет главних целина, а укупног обима је 402 стране (фонт Times New Roman, 12 pt, проред 1,5). Након захвалнице (на кинеском и српском језику), односно апстракта, следе УВОДНА РАЗМАТРАЊА (стр. 24–39) и девет целина различитог обима: ПУТЕВИ КИНЕСКО-СРПСКИХ КУЛТУРНО-МУЗИЧКИХ „СУСРЕТА“ (стр. 40–51); МУЗИКА КАО ДИПЛОМАТСКО СРЕДСТВО: КУЛТУРНО-МУЗИЧКЕ РАЗМЕНЕ ИЗМЕЂУ КИНЕ И СРБИЈЕ ПЕДЕСЕТИХ ГОДИНА ХХ ВЕКА (стр. 52–93); ЗАГОВАРАЊЕ ЦРВЕНОГ РЕВОЛУЦИОНАРНОГ ДУХА: КУЛТУРНО-МУЗИЧКА РАЗМЕНА ИЗМЕЂУ КИНЕ И ЈУГОСЛАВИЈЕ СЕДАМДЕСЕТИХ ГОДИНА ХХ ВЕКА (стр. 94–136), ДОСТИГНУЋА НА ПОДРУЧЈУ МУЗИЧКОГ СТВАРАЛАШТВА: КИНЕСКА МУЗИКА КАО ИНСПИРАЦИЈА СРПСКИХ КОМПОЗИТОРА (стр. 137–174), ПРЕДСТАВЉАЊЕ ТЕОРИЈСКИХ РАДОВА: ПУБЛИКАЦИЈЕ О СРПСКОЈ И КИНЕСКОЈ МУЗИЦИ (стр. 175–204), ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА КИНЕСКЕ НАЦИОНАЛНЕ ПОЛИТИКЕ: ИНИЦИЈАТИВЕ *ПОЈАС И ПУТ И КИНА И ЗЕМЉЕ ЦЕНТРАЛНЕ И ИСТОЧНЕ ЕВРОПЕ* (стр. 205–237), ПРОФЕСИОНАЛНО МУЗИЧКО ОБРАЗОВАЊЕ: РАЗМЕНА ИЗМЕЂУ КИНЕСКИХ И СРПСКИХ ВИСОКИХ МУЗИЧКИХ ШКОЛА (стр. 238–284), ИСТАКНУТЕ ПУТАЊЕ КИНЕСКО-СРПСКИХ МУЗИЧКИХ СУСРЕТА (285–320), АНАЛИЗА ИЗВЕДЕНИХ КОМПОЗИЦИЈА У ОКВИРУ КИНЕСКО-СРПСКИХ МУЗИЧКИХ СУСРЕТА (321–326) и ЗАКЉУЧАК: ПРОШЛОСТ И БУДУЋНОСТИ КИНЕСКО-СРПСКЕ КУЛТУРНО-МУЗИЧКЕ САРАДЊЕ (стр. 327–332). Следе: ЛИТЕРАТУРА (стр. 333–358), ПРИЛОЗИ (СТР. 359–393), кратка БИОГРАФИЈА КАНДИДАТА (стр. 394), и три изјаве – о ауторству, о истоветности штампане и електронске верзије докторске дисертације и о коришћењу (стр. 397–399).

У оквиру УВОДНИХ РАЗМАТРАЊА, кандидаткиња најпре указује на главни предмет истраживања докторске дисертације, а то су музичке размене између Кине и Србије. Истраживање је обухватило музичаре, музичка извођења, музичка дела, музичке организације, концертне просторе, фестивале музичка такмичења итд., а повремено и музичке репортаже и музичке критике, са циљем да се изврше

контекстуализација и критичко испитивање свих наведених односа, како би се дефинисали даљи кораци у успостављању ближих веза у годинама које долазе. Колегиница Џанг систематично и аргументовано додатно образлаже избор поменутог истраживања:

- 1) Током последњих година, промоција кинеске државне политике и значај који се придаје дипломатским односима учиниле су да размене између Кине и Србије постану уобичајена појава, која се огледа у свим аспектима политике, економије, друштва, али и културе. Музика, као императив у културној размени, сачињава својеврсну „црвену нит“ која прожима кинеско-српске контакте у ширем друштвеном контексту.
- 2) Комуникација између Кине и Србије која се одвија на музичко-културном нивоу, како на истоку, тако и на западу, несумњиво је изврстан пример интеркултуралне интеракције и стога има велики истраживачки значај.
- 3) Тема рада још увек је недовољно истражена. Није, наиме, објављена ниједна монографија о кинеско-српској музичкој размени; то се, пре свега, приписује језичкој баријери. Не треба занемарити ни аспект недостатка професионалаца са адекватним утемељењем у музичкој култури, и са обостраним језичким знањем.

Имајући све наведено у виду, докторска дисертација Јуаннинг Џанг попуњава значајну празнину, посебно када се има у виду могући развој глобалних односа у будућности.

Уз уважавање неопходног контекста, њено истраживање кинеско-српских размена у области музике – посредством проучавања и класификовања различитих теоријских оквира, који су чинили основу претходних и актуелних студија интеркултурних и крос-културних релација, у спрези са оријентализмом, глобализацијом, хибридизацијом – омогућава боље разумевање различитих форми релација између Кине и Србије.

Докторска дисертација се првенствено фокусира на културно-музичке сусрете Кине и Србије у раздобљу од 1955. до 2020. године. Како би се обезбедила објективност и прецизност научно-истраживачког процеса, методологија рада укључује:

- метод претраживања литературе: осим штампаних, коришћени су и електронски извори, како би се спровело свеобухватно сасгледавање музичко-историјских чињеница везаних за кинеско-српску културно-музичку размену и комуникацију; поред тога, прикупљене информације упоређене су из различитих перспектива (укључујући архиве, библиотеке, новине, извештаје и ресурсе на вебсајту).

- Разумљиво, проучавање се такође ослања на резултате постојећих истраживања о размени кинеске и западне културе / музике, у настојању да се – путем проналажења заједничких тачака и аналогича са предметом истраживања у процесу читања и упоређивања – увећају дубина и ширина докторске дисертације;
- унакрсна примена интердисциплинарних теорија: хуманистичке науке се данас све више фокусирају на интердисциплинарни приступ; истраживање кандидаткиње нераскидиво је повезано са интеркултуралношћу и интердисциплинарношћу. У раду се, сасвим умесно, комбинују дисциплине као што су историја, социологија, књижевност, масовна комуникација итд, како би се пружио слојевити, али истовремено и целовит поглед на тему;
 - музиколошки истраживачки метод: спроведено је сумирање музичких дела у извођењу кинеских и српских музичара и извођача, са циљем да се допринесе разумевању њиховог културног и друштвеног значења;
 - музиколошка анализа композиција: извршена је конкретна анализа новијих музичких остварења српских композитора са „кинеским елементима” како би се сагледале намере и идеје аутора и указало на „кинескост” у делима српских стваралаца, кроз минуциозно истраживање партитура;
 - метод интервјуисања: с обзиром на то да је проучавање обухватило широк спектар примарних извора и да је већина историјских извора добијена од самих музичара, метод интервјуисања имао је значајну улогу у процесу истраживања као његова допуна; углавном се ради о интервјуима са музичарима;
 - метод упитника: у истраживање је повремено укључено и анкетно испитивање музичара, у циљу разумевања рецепције музичких дела у *другом* музичком друштву (на пример, рецепцијског статуса кинеског виолинског концерта *Љубитељи лептира* у Србији), како би се омогућио даљи увид у истраживачку проблематику ове студије;
 - социолошки истраживачки метод: у истраживању су анализирани друштвени фактори проузроковани музичким разменама, коришћењем периода и окружења као широког оквира у специфичном историјском региону.

Дисертација прати прогресиван процес од историјске анализе до интегрисаног мишљења, почев од опште чињеничне и техничке основе и њеног уграђивања у научну и теоријску структуру. Перспектива се не задржава само на општем политичком окружењу, културним околностима, друштвеним формацијама и другим историјским позадинама, већ настоји да испита макро значење које постоји иза музичких размена, у

смислу дубљих, суптилних националних традиција, идеологија и концептуалних конструкција, у процесу даљег разумевања и тумачења промена које су кинеско-српске музичке релације претрпеле од 1955. године.

Резултат предоченог приступа јесте оригинална докторска дисертација знатних димензија, комплексне структуре и консеквентног начина излагања, заснована на веома богатим и разноврсним изворима, што се огледа – између осталог - и у мноштву нотних примера и необично корисних табеларних прегледа (како у главном тексту дисертације, тако и у обимном прилогу).

У наредном поглављу, ауторка износи историјске чињенице о првим контактима између Кине и Русије. Систематично, информативно и са сликовитим детаљима, кандидаткиња сгледава први контакт између Кине и Србије који се одиграо 1888. године, када је српски монарх кинеском цару уручио документ о државности. Међутим, колегиница Џанг истиче да је „први Србин који је крочио на кинеску земљу био је српски трговац Сава Владиславић, кога је руски двор послао као амбасадора и који је у Кину дошао 1726. године.“ Тада је потписан тзв. „Уговор из Чакотуа“ у име руског цара, како би се сачували стабилност и мир на кинеско-руској граници.

Историјска трајекторија у докторској дисертацији наставља се трећим поглављем, МУЗИКА КАО ДИПЛОМАТСКО СРЕДСТВО: КУЛТУРНО-МУЗИЧКЕ РАЗМЕНЕ ИЗМЕЂУ КИНЕ И СРБИЈЕ ПЕДЕСЕТИХ ГОДИНА ХХ ВЕКА. С правом се, кроз мноштво поглавља и потпоглавља посвећених југословенским музичким и плесним делегацијама у Кини, затим кинеским музичким и играчким делегацијама у Југославији, кроз широк и веома илустративан (табеларни прегледи, визуелне илустрације, и сл.) наратив, запажа улога музике у процесу превазилажења „интеркултуралних разлика“. Разуме се, рана кинеско-југословенска музичко-културна размена није могла да постоји одвојено од политичког контекста – он је био предуслов за њен настанак и витална смерница у процесу интеракције. Из тог разлога ова текстуална целина фокусирана је на важну улогу музике као средства дипломатије у комуникацији између две земље. Размотрене су све познате музичке и плесне групе које су обе стране послале у периоду од 1955. до 1958. године. У трећем поглављу се, дакле, контекстуализују позадина и сам процес размене, затим се разматрају детаљи музичких и играчких наступа и њиховог прихватања у другој земљи, а на крају се сагледава и пажња која им је поклоњена на медијском и социјалном плану.

Следи одељак посвећен културно-музичкој размени између Кине и Југославије током седамдесетих година двадесетог века, а потом и у периоду између 1980. и 2000. године. У читавој историји кинеско-српских културно-музичких сусрета, седамдесете године прошлог века, како се у дисертацији истиче треба остану упамћене по великом обиму, велелепности, масовности и разноврсности уметничких репрезентација музичких и плесних делегација. Сва изведена дела повезана су са традиционалном музиком, што није сасвим уобичајено у сличним контекстима.

Затим се фокусу овог поглавља, након разматрања свих размена музичких и плесних делегација, нашао унутрашњи дух спољних интеракција Кине седамдесетих година, под утицајем Маове идеологије и последица *Културне револуције*, будући да су се, сходно томе, мењале уметничке оријентације и појавила се дела која су уздизала револуционарни дух и пропагирала вођство Комунистичке партије. Ради се о прилагођавању дипломатске стратегије друштвеним променама у времену о којем је реч. Комплексну и слојевиту тему црвеног револуционарног духа времена који су демонстрирале кинеске делегације, колегиница Џанг помно истражује износећи мноштво иновативних података и запажања.

Након 1980. године културно-музичка размена између Кине и Југославије генерално је показивала тенденцију ка стабилизацији и учесталости узмајамних гостовања, премда о овим музичким разменама кандидаткиња није имала на располагању грађу попут оне коју је спретно користила у другим сегментима текста.

У сегменту рада насловљеном ДОСТИГНУЋА НА ПОДРУЧЈУ МУЗИЧКОГ СТВАРАЛАШТВА: КИНЕСКА МУЗИКА КАО ИНСПИРАЦИЈА СРПСКИХ КОМПОЗИТОРА ауторка у фокус поставља дела српских композитора – Владимира Трмчића, Александре Вребалов, Бранке Поповић – за које „Кина” представља простор за промишљено изучавање, вежбање и поновно стварање. Кроз поступно презентовање темељних, детаљних и свеобихватних музичких анализа композиција наведених аутора Јуаннинг Џанг сувереним музиколошким увидима скреће пажњу на разноврсност композиторских поступака и процедура, од цитирања кинеских класичних текстова, до уграђивања кинеских мелодија (односно компоновања са очигледнијим кинеским репрезентацијама). Вредни су пажње ауторкини закључци да, на пример, два дела Бранке Поповић, компонована на кинеске народне мелодије, представљају доказ како процес компоновања није само пуко копирање постојећих „кинеских песама“, већ

процес промишљања и истраживања, трасирања и нове експресије. Употреба византијских напева у делу Александре Вребалов јесте изванредан пример савреног споја „кинеских елемената“, западних композиционих техника и национално-историјских атрибута композиторке. Јуаннинг Џанг с правом констатује да је штета што не постоји ниједно дело компоновано на српске музичке теме чији је аутор кинески композитор.

Поглавље које следи садржи критичко презентовање теоријских радова, тј. публикација о српској и кинеској музици. Полазећи, још једном, из историјског угла, кандидаткиња улаже велики труд да читаоцима аналитички представи написе посвећене „Србији“ у раним кинеским списима; кинеском језику и књижевности у Србији (Југославији); рад српског синолога др Радосава Пушића; написе о кинеској музици на српском језику, као и написе о српској музици у Кини. Она с правом закључује да изучавање кинеске музике у Србији, односно изучавање кинеске музичке културе из перспективе српских научника, представља променљиву академску категорију, која је под значајним упливом крос-лингвистичких, крос-културалних и крос-регионалних карактеристика.

У наредној, седмој, целини докторске дисертације, размотрена је имплементација новијих иницијатива кинеске националне политике: *Појас и пут* и *Кина и земље Централне и Источне Европе*. Поново, не губећи из вида историјске, политичке, друштвене и шире културне околности, ауторка се бави многоструким и слојевитим плановима сарадње између Кине и Србије, као једне од земаља Југоисточне Европе. У овом контексту, њеној пажњи није измакла ни размена на нивоу џез и популарне музике – чему је, такође, посветила засебна краћа поглавља – а резултатат је јасно указивање на позитивне ефекте промовисања културне музичке размене у оквиру споменутих иницијатива.

Разумљиво, нарочити акценат ауторка је ставила на академску размену између кинеских и српских високих музичких школа. У осмом поглављу минуциозно су описане и анализиране прилике и околности које су довеле до међународне сарадње Факултета музичке уметности Универзитета уметности у Београду и Конзерваторијума у Џеђијангу. Сви „кораци“ у процесу сарадње сагледани су из различитих углова, што је учињено темељно, веома прецизно и са – како је већ уобичајено за стил Јуаннинг Џанг – корисним и драгоценим табеларним прегледима различитих врста.

Сегмент докторске дисертације који следи (ИСТАКНУТЕ ПУТАЊЕ КИНЕСКО-СРПСКИХ МУЗИЧКИХ СУСРЕТА) садржи кондензоване резултате истраживања везаних за места музичких извођења, музичка такмичења, фестивале, музичке групе и слично. Евидентно је, како кандидаткиња истиче, да постоји много начина на које се кинеско-српска културна музичка размена заправо манифестовала, што није ограничено на све наведене контексте. Фактографско обиље, које је резултат преданог истраживања и прикупљања података из најразноврснијих извора, указало је на то да у новије време културни музички сусрети Кине и Србије нису занемарљиви. Штавише, приказане чињенице јасно доказују њихово богатство.

АНАЛИЗА ИЗВЕДЕНИХ КОМПОЗИЦИЈА У ОКВИРУ КИНЕСКО-СРПСКИХ МУЗИЧКИХ СУСРЕТА приказује још једну провокативну дисциплинарну страну докторске дисертације Јуаннинг Џанг. Статистичким анализама, чији су резултати приказани кроз низ графикана, она је понудила одговоре на низ значајних питања попут следећих: које су карактеристике композиција које су извеле поменуте музичке и играчке групе; шта је било у фокусу истраживања кинеско-српских културно-музичких сусрета у XX веку (тј. пре 2000. године), у поређењу са објектом истраживачке пажње у XXI веку (тј. после 2000. године); каква је била динамика извођења музичких дела у Кини и Србији (Југославији) у XX и XXI веку?

У оквиру ЗАКЉУЧКА кандидаткиња систематично, прецизно и целовито обједињује резултате својих истраживања, који потврђују испуњење основних циљева. Као и у претходном излагању, кандидаткиња теоријски заокружује проблематику кроз оригиналне закључке. Посебно је драгоцен систематизација у 4 тачке:

1) У погледу свеукупног тренда развоја размене, промена политичке ситуације постала је кључни елемент која утиче на културно-музичку размену. Од успостављања дипломатских односа све до данашњег стања музичко-културних контаката две земље, размена је претрпела многе измене услед промена у самој међународној заједници и у спровођењу њене политике. Најранији културно-музички сусрети одвијали су се у равни формалног успостављања дипломатских односа и у политичком контексту југословенског исказивања пријатељства и прославе шесте годишњице оснивања Народне Републике Кине. Размена у XX веку није била превасходно оријентисана на музику као такву, већ се првенствено радило о реакцији на постизање дипломатских

циљева у различитим политичким контекстима. То се односи и на размену након деветдесетих година XX столећа, када су појединачни уметници или уметничке групе такође наступали углавном под вођством владе. Последњих година, иницијативе *Појас и пут* и *Кина и земље Централне и Источне Европе* биле су основа за размену музичке културе између Кине и Србије. Имплементација ових политика поставила је Србију на кључну позицију у великој мрежи кинеског повезивања са Средњом и Источном Европом, уз преузимање иницијативе за стварање њених нових потенцијала, чиме се граде чврсти темељи за будућност.

2) Културно-музичка комуникација Кине и Србије осликава неуравнотежену ситуацију у теоријском и извођачком смислу. Прво се односи на теоријске радове, односно на остварења кинеско-српске музичке размене у писаној форми, док друго подразумева размену музичких група двеју страна у уобичајеном смислу. Ово питање није актуелно само у контексту музичке размене између Кине и Србије, већ се огледа и у недостатку истраживања о музичкој размени између Кине и Запада. Самим тим је немогуће избећи да две различите културне онтологије изаберу музичко извођаштво као главно поље у процесу комуникације, а посебно музичко-културне размене у почетним развојним етапама. Недостатак професионалаца који разумеју културну позадину обе стране један је од критичних узрока тренутног стања. Професионални музичари се не могу однеговати „преко ноћи“, а још увек постоје детаљи о којима треба разговарати, као што су одабир талената, уметнички квалитети и стандарди њихове обуке.

3) Размена која се одвија између кинеских и српских виокообразовних музичких институција показује карактеристике сингуларизације и агрегације. Примера ради, размена у области академског музичког образовања, наиме, одвија се између две установе – Конзерваторијума у Џеђијангу са кинеске стране и Универзитета уметности тј. Факултета музичке уметности у Београду са српске стране и није захватила друге високошколске институције. Тиме се креирају околности које не погодују будућем развоју кинеско-српске културно-музичке размене. Њен развој може бити концентрисан у Џеђијангу и Београду у будућности, али ће то резултирати повећањем степена засићења на локалном нивоу, као и неравномерном дистрибуцијом музичке размене. То је такође једно од кључних питања које треба хитно решити ради боље комуникације у будућности.

4) Кинеско-српска културно-музичка размена показује помак од чисто музичке размене у области извођаштва, ка размени ка пољу идеологије, нарочито у сфери

композиторског стваралаштва. Да би се створило музичко дело са карактеристикама друге културе потребно је прво разумети, па чак и систематски проучити ту другу културу, јер је музичко стваралаштво повезано са постојећим композиционим техникама и личним искуством. Компоновање, како то кандидаткиња истиче, није обичан „пачворк“, већ је то процес рефлексije у царство идеја. Не треба, међутим, занемарити „једнострану“ тренд у области музичког стваралаштва, у коме аутори из Србије раде на компоновању дела са „кинеском музиком или њеним елементима,” док још увек остајемо без кинеске композиције са „српским елементима”. Нагласак на пољу композиције постао је приоритет у будућем развоју кинеско-српске културно-музичке размене.

Критички увид у докторску дисертацију и оцена њених резултата

Анализа докторске дисертације Јуаннинг Цанг, КОНТЕКСТУАЛИЗАЦИЈА И КРИТИЧКО ИСТРАЖИВАЊЕ МУЗИЧКО-КУЛТУРНИХ РЕЛАЦИЈА ИЗМЕЂУ НР КИНЕ И Р. СРБИЈЕ У ПЕРИОДУ ОД 1955. ДО 2020. ГОДИНЕ, показала је да је реч о једном промишљеном и исцрпном, проблемски и фактографски разуђеном раду који у погледу обима, структуре и релевантности грађе на којој се заснива испуњава, па и премашује, све захтеве које треба да испуни овакав рад из области музикологије. Њена опсежна, студија заснована је на комплексном истраживању које је спроведено на веома богатој архивској грађи, интервјуима, музиколошки релевантним изворима и изузетно богатој литератури на кинеском, српском и енглеском језику. Методолошки приступ кандидаткиње обухватио је различите научне дисциплине, што је у складу са темом истраживања. Кандидаткиња је успела у реализацији сложеног задатка који је себи поставила, а то је да испрати и сумира сложене и вишеслојне аспекте музичко-културних релација између Кине и Србије.

По богатству изнесеног чињеничног фондуса, широкој функционализацији анализа историјско-културног контекста, диригентских наратива, архивске документације, и коначно, али не и најмање важно, музичке грађе, богатих илустрација, нотних примера и сасвим специфичних детаљних музичких анализа кандидаткиња је

показала способност да испитиваној проблематици приступи самостално и на темељан и оригиналан начин. Кандидаткиња је показала способност да се бави темама које су актуелне и савремене, као и спремност да промишљено укаже на будуће кораке, како у научном, тако и у практичном културно-музичком погледу. Та врста радозналости духа с једне, а научне доследности са друге стране огледа се у високом домету научних достигнућа у дисертацији и утемељености интерпретативних и аналитичких закључака.

Поред професионалне убедљивости и темељности презентоване у дисертацији, импонују и ауторкина отворена и аргументована примена богатог и комплексног чињеничног фондуса, самосталност и оригиналност у доношењу закључака и систематичност у излагању. За сваку похвалу је и велики напор кандидаткиње да се рад преведе на српски језик.

Закључак

Својом докторском дисертацијом Јуаннинг Џанг остварила је комплексан и особен докторски рад који – по посебности теме, одговорном односу према материјалу, промишљеној структури, консеквентној аргументацији, документарном богатству које укључује и хвале вредно мноштво примарних и секундарних извора, проблемски сложено конципираном и критички разрађеном истраживању, обиму и иновативним методолошким поступцима, поузданим и спретно функционализованим аналитичким захватима и прилозима, вештом повезивању чињеница у интердисциплинарном контексту – представља значајан и оригиналан допринос савременој српској музикологији. Њен рад показује релевантан степен научне компетентности, иновативности и темељности, који проистичу из континуираног и систематског истраживачког рада.

Провера извршена уз помоћ програма *iThenticate* доказала је оригиналност докторске дисертације кандидаткиње Џанг о чему је, у складу са Правилником о поступку провере оригиналности докторских уметничких пројеката и докторских дисертација које се бране на Универзитету уметности у Београду, сачињен одговарајући извештај ментора.

Стога Комисија једногласно предлаже Наставно-уметничко-научном већу Факултета музичке уметности у Београду и Сенату Универзитета уметности у Београду да прихвати извештај и покрене процедуру за јавну одбрану докторске дисертације

кандидаткиње ЈУАННИНГ ЦАНГ, под насловом КОНТЕКСТУАЛИЗАЦИЈА И КРИТИЧКО ИСТРАЖИВАЊЕ МУЗИЧКО-КУЛТУРНИХ РЕЛАЦИЈА ИЗМЕЂУ НР КИНЕ И Р. СРБИЈЕ У ПЕРИОДУ ОД 1955. ДО 2020. ГОДИНЕ.

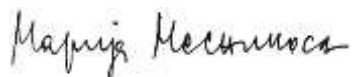
Комисија у саставу:

др **ИВАНА ПЕРКОВИЋ**, редовни професор Факултета музичке уметности у Београду, ментор;

др **ЈАНГ ЂИЈУХУА**, редовни професор Музичког конзерваторијума у Џеђијангу (Кина), коментор;

др **МАРИЈА МАСНИКОСА**, редовни професор Факултета музичке уметности у Београду, председник Комисије

др **ИВАНА МИЛАДИНОВИЋ ПРИЦА**, доцент Факултета музичке уметности у Београду,

др **ЈОВАН ЧАВОШКИ**, виши научни сарадник Института за новију историју

**ОЦЕНА ИЗВЕШТАЈА
О ПРОВЕРИ ОРИГИНАЛНОСТИ
ДОКТОРСКОГ УМЕТНИЧКОГ ПРОЈЕКТА / ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ**

На основу Правилника о поступку провере оригиналности докторских уметничких пројеката и докторских дисертација које се бране на Универзитету уметности у Београду и налаза у извештају из програма iThenticate којим је извршена провера оригиналности докторске дисертације „ *Контекстуализација и критичко истраживање музичко-културних релација између НР Кине и Р. Србије у периоду од 1955. до 2020. године*“ ауторке Јуеннинг Џанг, констатујем да утврђено подударање текста износи 5 %. Овај степен подударности последица је личних имена, назива институција и музичких ансамбала и „тзв. општих места“ и података, што је у складу са чланом 9. Правилника.

На основу свега изнетог, а у складу са чланом 8. став 2. Правилника о поступку провере оригиналности докторских уметничких пројеката и докторских дисертација које се бране на Универзитету уметности у Београду, изјављујем да извештај указује на оригиналност докторске дисертације, те се прописани поступак припреме за њену одбрану може наставити.

12.12.2022. године

Ментор

ред. проф. др Ивана Перковић